

STANDARDY A PRINCIPY PRÁCE DULY ČAD

ČAD jako profesní organizace

Česká asociace dul (ČAD) je nejstarší a největší profesní organizací zastřešující duly v České republice.

Spoluvytváří prostředí vzájemného respektu a spolupráce v systému péče o ženu a dítě.

Ukotvuje profesi duly v systému péče o matku a dítě.

Stanovuje rámec výkonu práce duly a dohlíží na jeho dodržování.

Vzdělává, sdružuje a podporuje duly.

Tyto standardy jsou zpracovány v souladu s **posláním ČAD "vést duly k výkonu profese na základě péče založené na důkazech, etických principech, v respektu, sounáležitosti a podpoře na základě reálných možností v konkrétních situacích."**

Hodnoty, které v naší činnosti vyznáváme:

- respekt	- pochopení
- spolupráce	- soudnost a sebereflexe
- loajalita	- nehodnotící přístup
- podpora	- mlčenlivost
- pokora	- soucit
- laskavost a vlídnost k sobě i ostatním	- úcta

Dula ČAD

Dula ČAD je žena, která absolvovala základní kurz ČAD či jiný kurz pro duly uznány ČAD, a poskytuje svým klientkám (a jejich rodinám) **nepřetržitou fyzickou a mentální podporu** během porodu, péči a podporu také v předporodním a poporodním období. Proto ČAD doporučuje, aby rozsah služby duly standardně zahrnoval **alespoň 2 konzultace před porodem, pohotovost, doprovod u porodu, 1 konzultaci po porodu.**

Práce duly patří mezi **nezdravotnické pomáhající profese**. Dula doplňuje práci porodních asistentek, lékařů, zdravotních sester a také psychologů a dalších odborníků. V tomto smyslu je členem týmu, který se o ženu v období těhotenství, porodu a šestinedělí stará.

Dula **provází ženu** a její rodinu v těhotenství, během porodu, v šestinedělí a v období kojení. **Informuje** ženu **v souladu s péčí založenou na důkazech a doporučeních WHO (World Health Organization) a ICI (The International Childbirth Initiative)** na základě kterých může žena sama učinit svobodnou informovanou volbu.

Poskytuje laskavou podporu, přistupuje k ženě s úctou a respektem k jejím potřebám, mateřským kompetencím a právům tak, aby tímto důležitým životním obdobím prošla posílena a s pocitem, že jej dobře zvládla.

Zvláště nepřetržitá podpora je pro ženu důležitým faktorem pro pozitivní zkušenost z porodu.¹

Členění profese duly:

PORODNÍ DULA se zaměřuje na období těhotenství, porodu a raného poporodního období.

POPORODNÍ DULA se zaměřuje na šestinedělí a počátky mateřství.

¹ "Již v r. 1973 uvádí Dana Raphael ve svém díle o poporodním období "Cokoliv, co dula dělá, je méně důležité než fakt, že tu je. Její přítomnost dává rodičce a po porodu matce lepší šanci zůstat v klidu a starat se o dítě." (The Tender Gift: Breastfeeding., Raphael, 1973).

Principy práce duly

PORODNÍ DULA

- doprovází ženu při porodu v porodnici, doma (za přítomnosti zdravotníka - porodní asistentky či lékaře), příp. v porodním domě. Během porodu poskytuje ženě nepřetržitou podporu.
- spolupracuje se ženou v průběhu těhotenství, porodu a šestinedělí
- neuděluje rady, ale nabízí informace založené na důkazech
- soustředí se zejména na komfort ženy, na její přání při porodu, podporuje informovanou svobodnou volbu ženy
- respektuje a podporuje odpovědnost rodičky za svá rozhodnutí, příp. změny svých rozhodnutí během porodu
- během své práce podporuje i partnera/partnerku ženy, pokud to tak oběma vyhovuje
- rodiče na porodním sále podporuje v respektující otevřené komunikaci se zdravotníky
- spoluvytváří pocit bezpečí
- při začátku porodu přijíždí za ženou dle její potřeby (žena rozhoduje o tom, kdy tato potřeba nastává)
- doprovází ji od příjezdu k porodu až do přesunu z porodního sálu na oddělení šestinedělí
- neposkytuje zdravotní služby, není odpovědná za průběh porodu a nezasahuje do kompetencí zdravotníků
- poskytuje poporodní návštěvy, zajímá se o zpětnou vazbu od klientky a podporuje ženu v jejich přirozených mateřských kompetencích
- zná a umí předat základní principy kojení a péče o novorozence
- v rámci poporodní návštěvy podporuje ženu v kojení, pokud je to v souladu s jejím přáním, a podporuje tělesný kontakt s novorozencem
- podporuje ženu v činnostech a organizaci domácnosti směřující ke spokojenosti obou, matky i novorozence, resp. celé rodiny
- pomáhá jí naladit se na miminko a umět rozpoznat potřeby svého

dítěte

- naslouchá ženě a poskytuje podporu při zpracování porodního zážitku, příp. předává kontakty na další odborníky při podezření na porodní trauma a podporuje ženu v mentální práci s takovým traumatem
- poskytuje ženě kontakty na další odborníky (fyzioterapeut, psycholog, laktační poradkyně, krizová intervence, poradkyně při nošení, atp.) a podpůrné skupiny
- neuděluje rady, ale nabízí informace založené na důkazech
- pokud je dula zároveň kvalifikována v dalších oblastech, např. jako masérka, aromaterapeutka, laktační poradkyně, odbornice na spánek novorozenců nebo vývoj dítěte, musí klientce a všem ostatním jasně vysvětlit, že tyto činnosti jsou nad rámec práce porodní duly
- poskytovatel zdravotní péče a jiných odborných služeb (např. zdravotní sestra, porodní asistentka, psychoterapeut, atd.) se nesmí představovat jako dula, pokud poskytuje služby nad rámec hranic práce duly
- má právo odmítnout poskytnutí své služby z osobních či kapacitních důvodů
- prochází pravidelnou sebepéčí v podobě povinných supervizí a intervizí
- zajímá se o nové odborné informace, studie a doporučení, průběžně se vzdělává a pracuje na svém profesním růstu
- zachovává diskrétnost a ctí soukromí rodiny klientů. Uvědomuje si, že porod a období šestinedělí patří k nejintimnějším prožitkům v životě ženy. Nepředává informace zdravotníkům ani kolegyním, pokud k tomu nemá svolení.

POPORODNÍ DULA

- zaměřuje se na podporu a pomoc ženám a jejich rodinám po porodu, především v období šestinedělí, ale i později po narození miminka
- ženu přijímá s pochopením, takovou jaká je, a trpělivě jí naslouchá
- podporuje ženu a pomáhá jí tak, aby ona sama mohla pečovat o své dítě
- podporuje ženu v jejích mateřských kompetencích a v kontaktu s miminkem
- poskytuje psychickou, fyzickou a informační podporu. Neposkytuje žádné zdravotnické služby, např. ženu ani její dítě nevyšetřuje, neměří teplotu ani krevní tlak, ani neposkytuje žádný jiný typ poporodní klinické péče
- poskytuje informace o kojení, podporuje ženu v počátcích kojení, dokáže rozpoznat komplikace a případně předat kontakt na laktační poradkyni.
- pomáhá jí naladit se na miminko a umět rozpoznat potřeby svého dítěte
- předává informace a zkušenosti, jak zvládnout sladění péče o miminko s potřebami starších sourozenců
- podporuje ženu v činnostech a organizaci domácnosti směřující ke spokojenosti obou, matky i novorozence, resp. celé rodiny
- pomáhá ženě tak, aby si odpočinula a nabrala síly. Může pomoci v domácnosti, se staršími dětmi nebo třeba uvařit, uklidit, nakoupit...
- reflektuje se ženou její porod, naslouchá ženě a poskytuje podporu při zpracování porodního zážitku, příp. předává kontakty na další odborníky při podezření na porodní trauma a podporuje ženu v mentální práci s takovým traumatem
- zná současné trendy – kontaktní rodičovství, nošení, látkové pleny, bezplenkovou komunikační metodu
- podporuje ženu v komunikaci s partnerem/partnerkou, širší rodinou i zdravotníky

- poskytuje ženě kontakty na další odborníky (fyzioterapeut, psycholog, laktační poradkyně, krizová intervence, poradkyně při nošení, atp.) a podpůrné skupiny
- předává informace o péči o oblast pánve a břicha, o tom, co napomáhá dobrému poporodnímu zotavení.
- neuděluje rady, ale nabízí informace založené na důkazech
- pokud je dula zároveň kvalifikována v dalších oblastech, např. jako masérka, aromaterapeutka, laktační poradkyně, odbornice na spánek novorozenců nebo vývoj dítěte, musí klientce a všem ostatním jasně vysvětlit, že tyto činnosti jsou nad rámec práce poporodní duly
- poskytovatel zdravotní péče a jiných odborných služeb (např. zdravotní sestra, porodní asistentka, psychoterapeut, atd.) se nesmí představovat jako dula, pokud poskytuje služby nad rámec hranic práce duly
- má právo odmítnout poskytnutí své služby z osobních či kapacitních důvodů
- průběžně se aktivně vzdělává a zdokonaluje v dovednostech potřebných pro svou práci
- zachovává diskrétnost a respektuje soukromí rodiny klientů. Stejný přístup uplatňuje ke kolegyním a dalším spolupracujícím osobám.

Rozsah nabízených služeb jednotlivých dul se může lišit. Vždy záleží na vzájemné dohodě mezi doulou a klientkou.

Status duly ČAD

Dula ČAD je vždy členka ČAD. Je vázána stanovami naší profesní organizace, interními pravidly, Etickým kodexem a dodržuje Standardy a principy práce duly ČAD. Může využívat podpory a zázemí profesní organizace, která garantuje systém vzdělávání, podporu jejího profesního rozvoje a růstu včetně péče o členky.

Rozlišujeme tyto kategorie členství v ČAD:

- **dula studentka ČAD** - právě se účastní kurzu pro duly a po absolvování 70 % výuky může doprovázet k prvním porodům (porodní dula) nebo začít poskytovat poporodní péči (poporodní dula) pod dohledem konzultantky.
- **dula absolventka ČAD** - ukončila prezenční část kurzu pro duly. Doprovází k porodům nebo poskytuje poporodní péči pod dohledem konzultantky a získává praxi.
- **certifikovaná dula ČAD** - splnila podmínky supervidované praxe, složila zkoušku před certifikační komisí a získala certifikát.

Dula ČAD je jednoznačně rozpoznatelná - nosí na viditelném místě jmenovku s logem ČAD, svým jménem, příjmením a statusem. Certifikovaná dula k tomu pokud možno využívá oblečení označené logem ČAD (bílé, růžové tričko nebo mikinu).

Seznam dul ČAD s aktuálními informacemi a kontaktními údaji je uveden na stránkách www.duly.cz.

Vystupování a jednání duly ČAD

- jedná čestně
- jedná s respektem k druhým a k sobě
- při poskytování své služby respektuje lidská práva a svobodu volby, vědomě nepodporuje diskriminaci či nezákonné jednání
- dodržuje Etický kodex ČAD
- zachovává mlčenlivost, se svěřenými informacemi nakládá jako s důvěrnými
- záznamy o setkáních s klientkou a doprovázených porodech vede v souladu s GDPR.
- aktivně se účastní a podporuje akce, které seznamují širokou veřejnost se službou duly a přispívají k pozitivním změnám v porodnictví

Sebepéče, péče a seberozvoj

Dula ČAD:

- prochází pravidelnou sebepéčí v podobě povinných supervizí
- průběžně se aktivně vzdělává a zdokonaluje v dovednostech potřebných pro svou práci
- své zkušenosti z praxe sdílí v rámci intervizí
- má možnost se účastnit nástavbového vzdělávání organizovaného ČAD za zvýhodněných podmínek
- má možnost se účastnit pravidelných setkání dul (v regionech i celorepublikových)
- může podat podnět Etické a odborné komisi ČAD

Schváleno Výborem ČAD v dubnu 2022

Poslední revize dokumentu 12/2025